

IRITH HASS

ur. 1931; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Warszawa, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Warszawa, II wojna światowa, okupacja niemiecka, antysemityzm, stosunki polsko-żydowskie, Niemcy, klasztor, edukacja, siostry zakonne

Niebezpieczne sytuacje podczas ukrywania się w klasztorze

Od razu mnie posłali do szkoły, ta szkoła była o dwa budynki dalej i wobec tego, że nie miałam nic w życiu innego tylko tą naukę, to bardzo dobrze się zaczęłam uczyć. Stałam się od razu najlepszą uczennicą, nie byłam [taka] przed wojną. Miałam trzy dobre koleżanki. Jednego dnia jedna z moich koleżanek powiedziała mi: „Słuchaj, wiesz co, nie wiem która, nie pamiętam jak się nazywa, powiedziała, że ty jesteś Żydówką, że ty wyglądasz jak Żydówka.” Wróciłam do klasztoru, jak się skończyły lekcje, nic nie powiedziałam, [ale] zareagowałam od razu: dostałam czterdzieści stopni gorączki, ale wiedziałam [także], że jak na drugi dzień nie przyjdę do szkoły, to jestem zgubiona. Wobec tego powiedziałam z rana, że już mi gorączka spadła i poszłam do szkoły. Ta szkoła była też [prowadzona przez siostry], one były bardzo sympatyczne, od razu poszłam do siostry przełożonej, która była dyrektorką szkoły i powiedziałam jej: „To i to dziecko powiedziało, że jestem Żydówką. Ty wiesz co to znaczy, co może mi się stać.”. I ona powiedziała mi: „Wszystko będzie w porządku. Ja już to załatwię.”. Na następnej lekcji ona weszła do klasy i powiedziała: „Słyszałam, że wy mówicie takie i takie rzeczy o naszej uczennicy. Nie chcę o tym nawet słyszeć, to jest kłamstwo.” i tak dalej, i tak dalej. Nikt się nie odważył [więcej]. Jak skończyłam tą powszechną szkołę, [to] potem poszłam razem z tymi trzema najlepszymi koleżankami, do gimnazjum. Niemcy [zabronili] Polakom, [uczęszczania] do gimnazjum, ale to była zawodowa szkoła. Mieliśmy maszyny do szycia i jak Niemcy się zbliżali, tośmy niby szyły na maszynie. Tam się uczyłam i wszystko było w porządku.

Data i miejsce nagrania	2008-07-03, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Piotr Krotofil
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"